

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Statistics) โดยการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2549 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียด และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 วิธีการวิจัย
- 3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลนั้นรูปแบบของการวิจัยแบบสำรวจ(Survey Research) มีการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการศึกษา และสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากร เป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามบัณฑิต นักศึกษาปัจจุบัน และอาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาวิชาการจัดการคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการจัดประชุมกลุ่มอาจารย์ สาขาวิชาการจัดการ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของหลักสูตรและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและสถานประกอบการประกอบในการวิจัย

3.2 ประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มคือ (1) ผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (2) ผู้สอน เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ และอาจารย์พิเศษ (3) ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรุ่นที่ 3 และ 4 และ (4) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด จากกลุ่มผู้สอน กลุ่มผู้กำลังศึกษา กลุ่มบัณฑิตที่จะจบการศึกษา และผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต รายละเอียดการตอบกลับแบบสอบถามตามตารางที่ 3.2.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2.1 แสดงประชากรและจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามกลับ

ลำดับ	รายการ	ประชากร	จำนวนที่ตอบกลับ	หมายเหตุ
1	บัณฑิต	75	57	ผู้จบการศึกษาตอบกลับจำนวนร้อยละ 76
2	ผู้สอน	14	14	อาจารย์ประจำสาขาวิชาและอาจารย์พิเศษ จำนวนร้อยละ 100
3	ผู้ที่กำลังศึกษา	31	31	นักศึกษารุ่น 3 และ 4 จำนวนร้อยละ 100
4	ผู้ใช้งาน/ ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	17	13	ผู้ใช้บัณฑิตตอบกลับจำนวนร้อยละ 76

ที่มา : ฝ่ายประมวลผล ศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ ประกอบด้วย

3.3.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.3.2 แบบวิเคราะห์หลักสูตร

แบบวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในประเด็นที่ครอบคลุมปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของรายวิชาและหลักสูตรในด้านความสัมพันธ์ ความเหมาะสม

ความครอบคลุม ความก้าวหน้าทันสมัย ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร

3.3.3 แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. คำถามปลายปิด (Closed-ended Question)
2. คำถามปลายเปิด (Open-ended Question)
3. แบบมาตรวัด 5 ระดับ (5 Point Rating Scale)

3.3.4 ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

3.3.5 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด มีแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 4 ชุด โดยแบ่งตามกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดย โดยมีประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งเป็น 7 ส่วน ครอบคลุมประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้าน วัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนในด้าน การบริการจากห้องสมุด การบริการด้านสถานที่ ห้องเรียน และสื่อการเรียนการสอน

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร และการดำเนินการ ได้แก่การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ 6 การประเมินคุณภาพของบัณฑิต (ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับอุดมศึกษา)

ส่วนที่ 7 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

โดย ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 นั้นซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามเองและพัฒนาปรับปรุงจากแบบวัดการประเมินหลักสูตรของผู้ที่พัฒนาไว้แล้ว โดยสร้างเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบสอบถามผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา แบ่งเป็น 4 ส่วน ครอบคลุมประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้าน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 การประเมินคุณภาพบัณฑิต

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

โดย ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 นั้นซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามเองและพัฒนาปรับปรุงจากแบบวัดการประเมินหลักสูตรของผู้ที่พัฒนาไว้แล้วโดยสร้างเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

คะแนนจากการกำหนดค่าดังกล่าวมาประเมินค่า (Rating Scale) จะนำมาแปลความหมายของช่วงคะแนนตามสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

$$\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{4}$$

$$= 0.8$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

3.4 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมาย องค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัว เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด กำหนดนิยาม โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

3) สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามและกำหนดการให้คะแนนสำหรับคำตอบแต่ละข้อ

4) หลังจากพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงเนื้อหาความตรงตามโครงสร้าง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยการตรวจสอบความสอดคล้อง ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษาและทำการแก้ไขตามคำแนะนำ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีจำนวน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกขึ้นไป ด้านการวิจัยหรือการวัดประเมินผลทางการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา และเป็นนักวิชาการสาขาวิชาการวิจัยหรือการวัดประเมินผลทางการศึกษา หรือการบริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกดังกล่าวจะเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย วิธีการวัดตัวแปร ระเบียบวิธีวิจัย และสถิติเพื่อการวิจัย หรือมีความชำนาญในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาและการบริหารทรัพยากรบุคคล ปรับปรุงข้อสอบข้อนั้นใหม่จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับคำชี้แจง และความชัดเจนของข้อคำถามหรือไม่ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

6) การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เป็นสถิติวิเคราะห์ ซึ่งเกณฑ์ที่

ยอมรับได้คือ มีค่าแอลฟา (α) ประมาณ 0.70 ขึ้นไป (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548) เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.4.1 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร จำแนกตามองค์ประกอบที่ต้องการวัดและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient)

หัวข้อการประเมิน	ตัวบ่งชี้	จำนวนข้อคำถาม ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (แบ่งตามกลุ่ม) (n=30)	
ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	0.78
ส่วนที่ 3 ลักษณะ อาจารย์ผู้สอน	1. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/ วิชาการ	4	0.70
	2. ด้านความเป็นครู	7	0.98
ส่วนที่ 4 การบริการจาก ห้องสมุด/การเรียน	1. การบริการจากห้องสมุด	10	0.98
	2. การบริการด้านสถานที่, ห้องเรียน, และ สื่อการเรียนการสอน	5	0.78
ส่วนที่ 5 การบริหาร หลักสูตร	1. ด้านการบริหารหลักสูตร	8	0.98
	2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	11	0.98
ส่วนที่ 6 คุณลักษณะ บัณฑิต	1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	11	0.98
	2. ด้านความรู้	4	0.78
	3. ด้านทักษะปัญญา	4	0.78
	4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	7	0.80
	5. ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	7	0.80

จากผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้นเมื่อแยกรายข้อและจัดกลุ่มในด้านต่างๆพบว่าในแต่ละด้านค่าความเชื่อมั่นมีค่ามากกว่า 0.7 ซึ่งถือว่ายอมรับได้ ค่า แอลฟา รวม .943 จากการทำทดสอบทั้ง 86 ข้อคำถาม ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ มีค่า แอลฟา ประมาณ 0.70 ขึ้นไป (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลระหว่างพฤษภาคม 2554-เมษายน 2555 รวมระยะเวลา 1 ปี

3.5.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำการวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.5.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของเอกสาร วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารงานวิจัย ตลอดจนข้อมูลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการที่อยู่ในระหว่างการประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบวิเคราะห์หลักสูตร

3.5.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลจากการสำรวจ (Survey Research) ด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมประชากรทั้งหมดโดยที่แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ผู้ที่กำลังศึกษา และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นั้นเน้นประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนตารางสอนผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตนั้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็น ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะภาษาอังกฤษ การสื่อสาร ทักษะคิดในการทำงาน และความเป็นผู้นำ โดยวิธีการดังนี้

- 1) ข้อมูลด้านอาจารย์ ทำการจัดการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อทำการวิเคราะห์หลักสูตร โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis และการแจกแบบสอบถาม
- 2) ข้อมูลด้านนักศึกษา ทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- 3) ข้อมูลด้านบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยส่งซองพร้อมดวงตราไปรษณีย์ และเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่อทำการส่งแบบประเมินกลับ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมาตรฐานการวิจัย ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร และลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 17
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มประชากรด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน1) และข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน โดยทำการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (focus Group) เพื่อทำการวิเคราะห์หลักสูตร โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis